

کسی که خاطره ای را از امام نقل کرده زمان تلقی حدیث آیا ارتباط با امام داشته است؟ زمان نقل، رابطه چه بوده است؟ آیا حب و بغض شخصی در نقلش هست؟

بسیار مهم است که خاطره امام را چه کسی نقل کرده است!

به نظر من بسیار مهم است که خاطره امام را چه کسی نقل کرده است. کسی که نقل کرده زمان تلقی حدیث آیا ارتباط با امام داشته است؟ زمان تلقی رابطه این فرد چه بوده و مهمتر اینکه زمان نقل، رابطه چه بوده است؟ آیا حب و بغض شخصی در نقلش هست؟ به گزارش اسپادانا خبر، سید حسن خمینی راه نجات تاریخ انقلاب از تکثر غیر مبارک را بحث در روش شناسی آن دانست و تأکید کرد: یقین بدانید با شیوه ای که ما پیش می رویم تاریخ انقلاب در میان صدها هزار نقل راست و دروغ گم است. حجت الاسلام و المسلمین سید حسن خمینی در همایش «روش شناسی تاریخ نگاری انقلاب اسلامی»، با بیان اینکه تاریخ انقلاب پیوند عمیقی با شهدای انقلاب دارد، گفت: از ابتدای انقلاب بنیاد تاریخ تشکیل شد که آقای معادخواه زحمت زیادی برای آن کشیدند؛ ابوی ما نیز عضو هیات امنای آنجا بودند. بعد از رحلت ایشان آقای هاشمی از من خواستند که به مجموعه مدیریت این بنیاد اضافه شوم و سپس، آقای بهشتی سررشت و دکتر علیرضا بهشتی هم به آن مجموعه اضافه شدند. سید حسن خمینی ادامه داد: روزی از روزها که در جلسه نشستیم بودیم بحثی مطرح شد و آقای هاشمی گفتند چرا خاطرات مختلفی که ضبط و پیاده کرده اید را منتشر نمی کنید؟! در آن زمان هم جریانات دیگری بودند و خاطراتی هم منتشر می کردند. همین جا بگویم که اگر در هیچ بعدی در تاریخ انقلاب کار نشده باشد در تولید خاطرات به تولید انبوه رسیده ایم و به اندازه کافی خاطره موجود است! هرچند بعضی ها مثل آقای دعایی که باید خاطره بگویند نگفته اند و بعضی ها که نباید بگویند گفته اند. وی افزود: این مسأله معجونی پدید آورده که شما امروزه با انبوهی از کتاب های خاطرات مواجه هستید که شاید در گذشته ایام به عللی این واقعه انجام نمی شده است. یکی اینکه نشر به این راحتی نبوده و الآن نشر نسبت به صد یا دویست سال قبل راحت تر شده و دوم اینکه حوادث مهمی اتفاق افتاده است؛ این حوادث بازیگرانی داشته و این برای این بازیگران مهم است که نقش خودشان را در این حادثه بزرگی تاریخی، یا از باب فخر و یا از باب وظیفه به اینکه این خاطرات گم نشود و یا هزاران انگیزه دیگر، بیان کنند. سید حسن خمینی با اشاره به اینکه ما با حجم بسیار بالایی از تاریخ شفاهی مواجه هستیم، یادآور شد: این هم فقط مربوط به دوستان انقلاب نیست و حجم بسیار بالایی از آن مربوط به مخالفین است که شاید فرصت بیشتری هم داشته اند. تاریخ شفاهی آکسفورد و تاریخ شفاهی هاروارد خیلی معروف است که مجموعه هایی را منتشر کرده اند و متصدیان برخی از آنها مخالفین قسم خورده انقلاب بوده اند. وی اظهار داشت: در جلسه بنیاد تاریخ با حضور آقای هاشمی جرعه ای زده شد که به جای تولید بخش دیگری از خاطرات بحثی در رابطه با «حجّت» در تاریخ داشته باشیم. اگر ما بتوانیم ملاکی ارائه دهیم که با آن بتوان نقد کرد و بتوان گفت که کدام درست و کدام غلط است خیلی راحت تر می توانیم به کمک تاریخ انقلاب بیاییم. بعد از آن من به کسانی که حاضر بودند گفتم، حتما در این زمینه اساتید علم تاریخ در جاهای مختلف گام های بزرگی برداشته اند که ما می توانیم آن را نسبت به تاریخ انقلاب بومی سازی کنیم. سید حسن خمینی با بیان اینکه من نام این ملاک را «اصول تاریخ» گذاشتم، تصریح کرد: «اصول» لفظ بسیار مبهمی است و هیچ تعصبی روی آن ندارم و می توانیم اسم دیگری برای آن پیدا کنیم که کمتر کژتابی داشته باشد، اما ما در فقه علمی به اسم «اصول فقه» داریم که کارش پیدا کردن حجت علم فقه است؛ کار علم اصول این است که فقه را با آن محک می زنیم. آیا می توانیم اصولی برای تاریخ پیدا کنیم؟ وی با تأکید بر اینکه یکی از بحث ها «اجتهاد در اندیشه امام» است، گفت: به نظر من بسیار مهم است که خاطره امام را چه کسی نقل کرده است. کسی که نقل کرده زمان تلقی حدیث آیا ارتباط با امام داشته است؟ مثلاً اگر یکی از علمای فقید بزرگوار روایت و خاطره ای از امام را در رابطه با سال ۱۳۳۹ نقل کرده اند، شما می توانید بگویید این روایت نقل مستند و درست است و خود ایشان آن را از امام شنیده است-البته اینکه ایشان در تلقی خود خطا کرده اند یا نه، در رابطه با همه افراد می توانند پیش آید؛ اما اگر همین مرجع بزرگوار که بی تردید از شاگردان برجسته امام بوده است خاطره ای مربوط به سال

۱۳۶۳ را نقل می کند، حتما با واسطه کسی بوده است، زیرا آن وقت ایشان در قم بوده و امام تهران بوده اند و اصلا جلسات خصوصی نداشته اند. سید حسن خمینی ادامه داد: مهم تر از زمان تلقی، زمان نقل است که رابطه فرد با آن شخصیت (در اینجا موضوع بحث امام است) چه بوده است؟ فردی سال ۵۶ یا ۶۰ جزو نزدیکان امام بوده اما بعدا به عللی مطرود شده و سال ۷۹ خاطره ای را نقل می کند. کسی که این خاطره را سال ۷۹ نقل می کند، آیا حب و بغض شخصی در نقلش هست؟ وی تأکید کرد: زمان تلقی و زمان انتقال مسأله بسیار مهمی است که متأسفانه در تاریخ نقل شیعه گم شده است. ما الآن نمی دانیم این اصحاب حضرت قصه ای که نقل کرده در زمان رفاقتش بوده و یا زمانی بوده که حضرت به عللی او را بیرونش کرده است؟! ممکن است او راوی خوبی باشد اما زمانی حضرت او را طرد کرده یا قهر کرده باشد. ما آدم هایی که قهر کرده اند کم نداریم. این درد را در تاریخ اسلام نمی توانیم کاری کنیم ولی در تاریخ انقلاب می توانیم کاری کنیم. سید حسن خمینی با بیان اینکه یکی از اموری که در تاریخ انقلاب به شدت به آن نیاز داریم «تراجم» است، افزود: ذهبی کتابی به نام «سیر الأعلام نبلاء» دارد که آدم ها را نفر به نفر توضیح داده که چه کسی هستند و چه قابلیت هایی داشته اند. ما در تاریخ انقلاب به سیر أعلام و تراجم نیاز داریم. نکته بعدی این است که فهم و شعور انسان ها یکسان نیست؛ مثلا: من اسم نمی آورم، اما دو آیت [۱] درجه یک که هر دو هم به رحمت خدا رفته اند، هر دو هم از نظر رده در جمهوری اسلامی دارای یک رده بوده اند، یکی از آنها با اینکه اگر بود من پشت سرش نماز می خواندم و بسیار آدم خوبی هم بود، هرچه از امام نقل کرده را اصلا محل نگذارید! چون خیالاتی، و در تلقی عوام بود؛ اما دیگری با هوش است. وی افزود: در روایت شیعه بعضی ها اصحاب سرّ حضرت هستند. مثلا در رابطه با ابوبصیر اسدی می گویند او اصحاب سرّ است؛ یعنی اگر نکته ای را گفت از دقایق کلامی حضرت آگاه است. باید ببینیم کسی که تاریخ می گوید اصحاب سرّ امام و انقلاب است و میزان دسترسی او چقدر بوده یا عوام است؟! قضایایی نقل می کند و واقعا هم باورمند است، اتفاقا اشکال قضیه در کسانی است که زود باور هستند؛ چون صادقند و به همین دلیل حرفشان اثر می گذارد. یعنی وقتی اگر آدم صادق باشید حرف شما به دل می نشیند. سید حسن خمینی، اجتهاد در اندیشه امام را علم رجال انقلاب دانست و اظهار داشت: برای اینکه تاریخ انقلاب را از «تکثر غیر مبارک» نجات دهیم باید در مورد روش شناسی آن را بحث کنیم. قاعده و روشی بگذاریم که اگر ۵۰ سال دیگر کسانی آمدند بتوانند در میان راست و دروغ ها و زاویه های دید مختلفی که وجود دارد، نمی خواهیم بگویم همه هم دروغ می گویند، حقیقت را پیدا کنند. وی با تأکید بر اهمیت تاریخ تصریح کرد: یقین بدانید با شیوه ای که ما پیش می رویم تاریخ انقلاب در میان صدها هزار نقل راست و دروغ گم است. گرفتاری ما این است که هرکس رسیده سخنی گفته و نمی توانیم جلوی آن را بگیریم؛ مگر می شود جلوی سخن گفتن را گرفت؟! آن هم با این فضای که همه تریبون دارند. همین جلسه امروز را افراد بروند و به همین مجموعه بفرستند؛ ببینید چه اختلافی در بیان پدید می آید. سید حسن خمینی در مورد علت شکل گرفتن این همایش گفت: واقعیت این است که ما متخصص تاریخ نیستیم. اگر اساتید همت نکنند و نقاط درد را نشناسند و برای اصول تاریخ و قاعده مند شدن پیدا کردن راست و دروغ از هم تلاش نکنند با مشکل مواجه می شویم. چون تاریخ انقلاب، تاریخ زندگی امام مهم است. پژوهشگرده امام خمینی (س) و انقلاب اسلامی همتی کرد و این همایش را برگزار کرد، اما این آغاز راهی است که هم حرکت در آن سخت است، هم واجب و هم تمام ناشدنی است. ولی به هر حال باید از مسیری شروع کرد و ادامه داد. منبع/ جماران

برچسب ها: [آیت \[۱\] خمینی](#) [1]

[تاریخ](#) [2]

[انقلاب](#) [3]